

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI EDUKACJI, NAUKI I MŁODZIEŻY

(NR 178)

z dnia 22 października 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 178)

22 października 2014 r.

Komisja Edukacji Nauki i Młodzieży, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Pawła Baucia (TR)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2015 (druk nr 2772) w zakresie:

1) części budżetowej 28 – Nauka,

a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,

b) środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu nauki z zał. nr 4 i 15,

c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,

d) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8 i 9,

e) programy wieloletnie w układzie zadaniowym z zał. nr 10

2) planów finansowych agencji wykonawczych z zał. nr 11,

a) Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,

b) Narodowego Centrum Nauki

3) planu finansowego państwowego funduszu celowego z zał. nr 13 – Fundusz Nauki i Technologii Polskiej

4) części budżetowej 38 – Szkolnictwo wyższe,

a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,

b) środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu szkolnictwa wyższego z zał. nr 4 i 15,

c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,

d) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8 i 9,

e) programy wieloletnie w układzie zadaniowym z zał. nr 10

5) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 40

6) części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk,

a) wydatki z zał. nr 2,

b) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8 i 9

7) części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie,

a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,

b) środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu oświaty i wychowania z zał. nr 4 i 15,

c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,

d) dotacje podmiotowe, celowe i przedmiotowe z zał. nr 8 i 9

8) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie poz. 77

9) części budżetowej 65 – Polski Komitet Normalizacyjny,

a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 12,

b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6

- wniosek o przełożenie rozpatrzenia projektu dezyderatu w sprawie zapewnienia prawidłowego funkcjonowania i rozwoju instytutów badawczych,**
- zmiany w składach podkomisji stałych: ds. kształcenia zawodowego, ds. nauki i szkolnictwa wyższego, ds. ekonomiki edukacji i nauki.**

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Ratajczak** sekretarz stanu w ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami, **Przemysław Krzyżanowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Tomasz Schweitzer** prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, **Krzysztof Jan Kurzydłowski** dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju wraz ze współpracownikami, **Renata Siedlec** radca ministra w Departamencie Instytucji Płatniczej Ministerstwa Finansów, **Maciej Maciejewski** doradca techniczny w Najwyższej Izbie Kontroli, **Tomasz Bzukała** zastępca dyrektora Narodowego Centrum Nauki, **Marek Chmielewski** wiceprezes Polskiej Akademii Nauk, **Janusz Szczerba** wiceprezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego, **Wojciech Pillich** wiceprzewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” wraz ze współpracownikiem, **Magdalena Stacewicz** sekretarz Rady Głównej Instytutów Badawczych, **Krzysztof Budziński** zastępca naczelnika Związku Harcerstwa Polskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Muszyńska, Paweł Witecki, Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Serdecznie witam wszystkich przybyłych – przedstawiciele ministerstw i instytucji związanych z nauką, oświatą i szkolnictwem wyższym – na posiedzeniu Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży.

Bardzo proszę o zajęcie miejsc.

Stwierdzam kworum.

Stwierdzam przyjęcie protokołów posiedzeń Komisji w lipcu i w sierpniu 2014 r. wobec niewniesienia zastrzeżeń do nich.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje trzy punkty.

Punkt pierwszy – rozpatrzenie i zaopiniowanie dla komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2015 (druk nr 2772) w zakresie:

- części budżetowej 28 – Nauka,
- planów finansowych agencji wykonawczych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowego Centrum Nauki,
- planu finansowego państwowego funduszu celowego – Fundusz Nauki i Technologii Polskiej,

- części budżetowej 38 – Szkolnictwo wyższe,
- części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 40,

– części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk,

– części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie,

– części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. 77,

– oraz części budżetowej 65 – Polski Komitet Normalizacyjny.

Punkt drugi – rozpatrzenie projektu dezyderatu w sprawie zapewnienia prawidłowego funkcjonowania i rozwoju instytutów badawczych.

Punkt trzeci – zmiany w składach podkomisji stałych Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży.

Czy są uwagi do porządku dziennego?

Nie słyszę.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny bez zmian.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego.

Punkt pierwszy, proponuję łączne zreferowanie informacji i łączną dyskusję nad częściami:

- część 28 – Nauka,

- planami finansowymi Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowego Centrum Nauki,
- planami finansowymi Funduszu Nauki i Technologii Polskiej,
- części 38 – Szkolnictwo wyższe,
- części 83 – Rezerwa celowa poz. 40
- i części 67 – Polska Akademia Nauk.

Czy jest sprzeciw?

Nie słyszę.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek. Przystępujemy do rozpatrzenia powyższych części.

Bardzo proszę pana ministra Marka Ratajczaka o zreferowanie budżetu.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Marek Ratajczak:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, pan przewodniczący zaproponował łączne referowanie tych wszystkich części. Będę rozpatrywał je po kolei, acz łącznie – jedną po drugiej. Przedstawię najistotniejsze elementy tych części budżetowych, jeśli chodzi o plan budżetu na 2015 r.

W części 28 – Nauka, dochody są zaplanowane na poziomie 21.140 tys. zł i, tak jak co roku, towarzyszy temu zastrzeżenie, że zarówno w nauce, jak i w szkolnictwie wyższym, planowanie dochodów jest obciążone wysokim stopniem, nawet nie ryzyka tylko niepewności, ponieważ, tak naprawdę, w znacznej mierze składają się na to środki odzyskiwane od beneficjentów, różnych form wspomagania finansowego ze strony resortu. Stąd, jak w latach poprzednich, należy oczekiwać, że realizacja dochodów może być zasadniczo różna od planowanej kwoty.

Jeśli chodzi o wydatki to planowane one są, łącznie z Funduszem Nauki i Technologii Polskiej, o którym pan przewodniczący wspomniał, na poziomie 7.438.053 tys. zł i chcę podkreślić bardzo istotną rzecz, zwłaszcza w kontekście budżetu na 2014 r. a także wcześniej nowelizowanego budżetu w trakcie realizacji budżetu 2013 r., że mamy wyraźny, zarówno procentowo, jak i kwotowo, wzrost nakładów na naukę. W ujęciu procentowym jest to wzrost przyrost ponad 10%, natomiast w ujęciu kwotowym jest to przyrost bez mała siedemsetmilionowy. W relacji do PKB oznacza to, że nakłady na naukę powinny osiągnąć poziom 0,42%.

Gros przewidywanych wydatków związanych z nauką będzie realizowanych w ramach działu 730, czyli nauka. To jest ponad 7 mld zł. W ujęciu procentowym jest to niemal 97%. Reszta są to działy: administracja publiczna, obrona narodowa, kultura i obrona dziedzictwa narodowego.

Jeśli natomiast chodzi o to, na co zamierzamy rozdysponować kwotę, którą przed chwilą wymieniałem, to najważniejszym elementem przewidywanych wydatków są dotacje – dotacje podmiotowe i dotacje celowe. Dotacja podmiotowa w kwocie ponad 2.056.000 tys. zł obejmuje również elementy dotacji dla Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowego Centrum Nauki, natomiast dotacje celowe w łącznej kwocie ponad 2.570.000 tys. zł – tutaj mamy istotny udział obu agencji – dotacja dla Narodowego Centrum Nauki to ponad 870.000 tys. zł, dotacja dla Narodowego Centrum Badań i Rozwoju prawie 980.000 tys. zł.

Chcę również podkreślić bardzo istotny fakt, że w przypadku obu agencji następuje wzrost dotacji w stosunku do 2014 r., co powinno skutkować lepszymi możliwościami realizacji działań tych agencji z punktu widzenia organizowania i przeprowadzania procedur konkursowych.

Natomiast, jeśli chodzi o dotację podmiotową, to istotnym jej elementem, o którym nie wspominałem, jest budząca duże zainteresowanie środowiska naukowego tzw. dotacja statutowa. Tu chciałbym powiedzieć, że część środków, które dodatkowo pozyskujemy w budżecie nauki na 2015 r. w stosunku do 2014 r., będzie również skierowana na zwiększenie środków rozdysponowywanych w ramach dotacji statutowej.

Jeśli chodzi o inne elementy związane z budżetem nauki, to tradycyjnie pojawia się pytanie o programy wieloletnie. Tutaj mamy realizację III etapu projektu Poprawa bez-

pieczeństwa i warunków pracy. Na to przeznaczamy ponad 10,5 mln zł. Innych projektów wieloletnich nie realizujemy w tej chwili w ramach budżetu nauki.

Fundusz Nauki i Technologii Polskiej, o którym wspominałem, który również co roku budzi zainteresowanie części państwa posłów, zwłaszcza w kategoriach środków zgromadzonych w ramach funduszu i ich rozdysponowania – pragnę zwrócić uwagę na to, o czym mówiliśmy w latach wcześniejszych (ponieważ fundusz jest zasilany wyłącznie z odpisów związanych z prywatyzacją i z powodów naturalnych te odpisy maleją), wchodzimy w etap, kiedy Fundusz Nauki i Technologii Polskiej, jako źródło uzupełniające nakładów na naukę, będzie zmniejszał swoją rolę. W przyszłym roku w ramach tego funduszu mamy wydać 130.000 tys. zł, czyli wyraźnie mniej niż w 2014 r.

Jeśli chodzi o dwie wspomniane wcześniej agencje, czyli Narodowe Centrum Nauki i Narodowe Centrum Badań i Rozwoju – w przypadku Narodowego Centrum Nauki zaplanowano dotację na rzecz tej agencji w kwocie 915.000 tys. zł. i jest to, przede wszystkim, dotacja podmiotowa na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem agencji. Dotacja celowa jest przeznaczona na realizację zadań, czyli przede wszystkim programy grantowe. Ta dotacja celowa na realizację działań wyniesie ponad 870.000 tys. zł, z czego około 604.000 tys. zł to są środki przeznaczone na kontynuację projektów realizowanych w ramach wcześniej rozstrzygniętych konkursów. Około 267.000 tys. zł to środki przeznaczone na finansowanie projektów w ramach nowych konkursów.

Jeżeli chodzi o Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, to budżet NCBR jest zdecydowanie większy od budżetu NCN, aczkolwiek (o czym należy pamiętać), przede wszystkim, za sprawą środków europejskich, w zakresie których centrum jest instytucją pośredniczącą. Stąd łączna kwota wydatków, którą zaplanowano w budżecie NCBR na 2015 r. to ponad 5.450.000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o szkolnictwo wyższe to tutaj mamy dochody zaplanowane na skromnym poziomie 2.760 tys. zł, ale zakładam, że realizacja najprawdopodobniej będzie wyższa. Natomiast wydatki w dziale 803 – obejmującym całe szkolnictwo wyższe, również te instytucje, które znajdują się pod nadzorem innych ministrów niż minister szkolnictwa wyższego – zostały zaplanowane w łącznej kwocie 14.975.464 tys. zł. Jest to wzrost w stosunku do 2014 r. o około 860.000 tys. zł, czyli 6,1%. W relacji do PKB nakłady na szkolnictwo wyższe mają wynieść około 0,85%.

Tak jak powiedziałem – *gros* wydatków na szkolnictwo wyższe w budżecie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z tych bez mała wspomnianych 15.000.000 tys. zł, to 12.200.000 tys. zł. Pozostała kwota, czyli 2.800.000 zł, znajduje się w budżetach innych ministrów nadzorujących szkolnictwo wyższe.

Jeśli teraz chodzi o tę kwotę, którą dysponuje minister szkolnictwa wyższego to, w zasadniczej części, będzie wydawana na wydatki bieżące a zwłaszcza – dotacje podmiotowe, czyli to, co dla szkół wyższych jest szczególnie istotne, czyli jest to przede wszystkim dotacja stacjonarna. To jest ponad 9.230.000 tys. zł.

Dotacja podmiotowa na pomoc materialną dla studentów i doktorantów to ponad 1.600.000 tys. zł.

Oprócz tego inne pozycje – chociażby kontynuowanie finansowania ośrodków mających status Krajowego Wiodącego Ośrodka Naukowego – to jest bez mała 245.000 tys. zł

Jeżeli chodzi o wydatki majątkowe w szkolnictwie wyższym (to też jest istotna informacja) to tu mamy kontynuację dwóch zadań inwestycyjnych w ramach programów wieloletnich. To jest budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie przewidujemy, że realnie zrealizowane wydatki w 2015 r. wyniosą 120.000 tys. zł.

Druga pozycja to dokończenie programu wieloletniego związanego z Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu. Tutaj znacznie skromniejsza kwota – 6500 tys. zł.

Na inne zadania inwestycyjne w szkołach wyższych przewidziano kwotę 168.000 tys. zł.

Mówiąc o szkolnictwie wyższym, chciałbym zwrócić uwagę na jeszcze jeden element. To jest kwestia rezerwy, jest to jedyna rezerwa istotna, z którą związany jest Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Chodzi o rezerwę na realizację III etapu zwiększenia wynagrodzeń pracowników szkół wyższych. Rezerwa ta opiewa na kwotę 1.040.349 tys. zł.

Natomiast, co też chcę podkreślić, właśnie zwiększenie tej kwoty podstawowej wydatków w zakresie szkolnictwa wyższego – o czym mówiłem – jest m. in. pochodną uwzględ-

nienia skutków przechodzących wcześniej dwóch etapów podwyżek. Pragnę przypomnieć, że łącznie w ramach trzech etapów regulacji wynagrodzeń budżet szkolnictwa wyższego zwiększa się o kwotę bez mała 6.000.000 tys. zł.

Jeśli chodzi o trzecią i ostatnią część budżetową, która znajduje się w gestii ministra nauki i szkolnictwa wyższego – część 67 Polska Akademia Nauk – to pozwolę sobie coś przypomnieć. Zresztą ci z państwa, którzy w debatach budżetowych już nie raz uczestniczyli, mają pełną świadomość tego, że część 67 obejmuje wyłącznie środki związane z funkcjonowaniem Polskiej Akademii Nauk jako korporacji uczonych, jako centrali PAN, natomiast nie obejmuje finansowania instytutów naukowych PAN. Te są finansowane w ramach omawianej przeze mnie wcześniej części 28, czyli nauka. Są finansowane przede wszystkim w ramach wspomnianej przeze mnie dotacji statutowej.

Stąd kwotowo część 67 jest radykalnie odmienna od dwóch pozostałych, do tej pory przeze mnie referowanych. W 2015 r. wydatki w części 67 są zaplanowane na poziomie nieznacznie przekraczającym 78.000 tys. zł, tym podstawowym elementem jest dotacja podmiotowa w kwocie 74.879 tys. zł, natomiast dotacja celowa związana z pokryciem wydatków majątkowych to 3.182 tys. zł. Ta podstawowa część, czyli dotacja podmiotowa, jest właśnie wydatkowana na działalność organów i korporacji uczonych. To jest niecałe 16.800 tys. zł.

Na działalność pomocniczych jednostek naukowych (ponieważ, poza instytutami PAN, działają też tzw. pomocnicze jednostki naukowe, które są ściśle powiązane właśnie z centralą PAN) – na ich funkcjonowanie przewidziano kwotę 32.569 tys. zł.

Pozostała działalność to ponad 20,5 mln zł – obsługa administracyjna samej akademii, współpraca naukowa z zagranicą i dofinansowanie działalności dwóch instytutów międzynarodowych.

Kończąc to wystąpienie chciałbym jeszcze raz podkreślić, że jeśli chodzi o naukę, mamy wszystkich nas cieszący, wyraźny w stosunku do 2014 r. wzrost nakładów. Jeżeli chodzi o szkolnictwo wyższe to mamy wywiązywanie się ze wszystkich zobowiązań wynikających z regulacji ustawowej i z realizowanego programu zwiększania wynagrodzeń.

Jeżeli chodzi o PAN, w tej części, którą zreferowałem, to można powiedzieć, że skala wydatków zbliżona jest do poziomu wydatków bieżącego roku.

Bardzo serdecznie dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję panu, panie ministrze.

Na sali mamy reprezentantów trzech agencji: pana profesora Kurzydłowskiego, pana profesora Marka Chmielewskiego i pana Tomasza Bzukałę.

Czy panowie chcą zabrać głos, żeby coś uzupełnić, czy też sądzą panowie, że są to informacje wystarczające?

Pan profesor Kurzydłowski?

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju Krzysztof Jan Kurzydłowski:

Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, szanowni państwo, wydaje mi się, że podstawowe, zasadnicze informacje zostały przekazane przez pana ministra Ratajczaka. Jeśli będą pytania ze strony państwa posłów chętnie udzielię dodatkowych informacji.

Chcę natomiast dodać, że ten 2015 r., dla nas rok, w którym powoli będziemy przechodzili z finansowania Programów Operacyjnych Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki oraz Infrastruktura i Środowisko do finansowania Programów Operacyjnych Inteligentny Rozwój oraz Wiedza, Edukacja i Rozwój.

Wiążą się z tym pewne konsekwencje, ale podstawowym wyzwaniem będzie jednak spróbowanie być może trudnemu kalendarzowi wydawania tych środków, bo, póki co, to umowa dotycząca tych programów operacyjnych, zwłaszcza Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, nie została sfinalizowana jeżeli chodzi o umowę z Komisją Europejską.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Pan Tomasz?

Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Narodowego Centrum Nauki Tomasz Bzukała:

Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, może kilka zdań uzupełnienia do informacji przedstawionej przez pana ministra na temat Narodowego Centrum Nauki.

Większość środków z tych 915.000 tys. zł, które stanowią plan finansowy NCN, czyli nieco ponad 871.000 tys. zł, są to środki przeznaczone bezpośrednio na granty, w niewielkiej części na składki w organizacjach międzynarodowych wspierających rozwój badań podstawowych.

Koszty obsługi zadań bieżących są niewielkie. To jest w tej chwili nieco ponad 40.000 tys. zł, z czego 17.000 tys. zł to środki na wynagrodzenia bezosobowe, które prawie w całości trafiają do ekspertów oceniających wnioski.

Wynagrodzenia pracowników NCN to jest 7.500 tys. zł. Zwracam na to uwagę, ponieważ biorąc pod uwagę to, że w tej chwili jesteśmy stroną około ośmiu tysięcy umów o realizację projektów badawczych, średnio mamy dwanaście tysięcy wniosków, które są składane w ramach konkursów, przy czym należy pamiętać, że oczekiwania ze strony środowiska są takie, że będziemy pracować jeszcze szybciej niż w tej chwili, kiedy na ocenę jednego wniosku poświęcamy pół roku. Oczekiwania środowiska są również takie, że pojawią się nowe rodzaje konkursów, pojawią się nowe przedsięwzięcia w zakresie współpracy międzynarodowej.

Myślę również, że istnieje potrzeba częstszej kontroli, żeby zapewnić transparentność przepływu środków, które przekazujemy do środowiska naukowego. Jeżeli, tak jak w tej chwili, ma robić to 110 osób, to jest zespół, który może zapewnić usługi jedynie na dotychczasowym poziomie. Jeżeli NCN ma się rozwijać, to bardzo prosilibyśmy o rozważenie w przyszłości wzmocnienia nas kolejnymi etatami.

Oczywiście, NCN będzie podejmowało nowe inicjatywy, tak jak robimy to od czterech lat. Mamy sporo pomysłów, natomiast pojawia się kwestia jakości pracy i zapotrzebowania ze strony środowiska naukowego.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Proszę jeszcze pana prezesa, pana Marka Chmielewskiego.

Wiceprezes Polskiej Akademii Nauk Marek Chmielewski:

Panie przewodniczący, panie, panowie posłowie, to, co przedstawił pan minister Ratajczak, to są najważniejsze rzeczy dotyczące finansowania Polskiej Akademii Nauk jako nie instytutów (zresztą to zostało powiedziane) tylko jako centrali.

Nie mamy tutaj nic do dodania.

Oczywiście, jeżeli będą do nas pytania, to będziemy odpowiadać.

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

W takim razie proszę pana posła Witolda Czarneckiego o przedstawienie koreferatu oraz wniosków w odniesieniu do części budżetu Nauka.

Poseł Witold Czarnecki (PiS):

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, prawdą jest to, co powiedział pan minister Ratajczak, że w stosunku do ubiegłorocznej ustawy budżetowej środki w części 28 wzrastają nominalnie o 11,42%. Powiększone o 130.000 tys. zł z Funduszu Nauki i Technologii Polskiej dają w sumie kwotę 7.438.000 tys. zł, co stanowi 0,42% a w roku poprzednim było to 0,39%, dwa lata temu – 0,4%, czyli jest wyraźny wzrost.

W projekcie ustawy budżetowej dla części 28 wydatki z budżetu państwa w zakresie największego działu 730 – Nauka zaplanowano w kwocie 7.080.000 tys. zł, z tego, z budżetu państwa – 5.187.000 tys. zł, z czego ze środków unijnych – 1.892.000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o agencje wykonawcze, to w rozdziale 73009 na Narodowe Centrum Nauki zaplanowano środki w wysokości 915.000 tys. zł.

Warto zwrócić uwagę, że spadło finansowanie konkursów krajowych – z 257.000 tys. zł do 249.000 tys. zł. No, ponad 8,5 mln zł, ale trzeba przyznać, że wzrosło finansowanie konkursów zagranicznych.

W rozdziale 73008 – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju – zaplanowano środki w wysokości 3.164.000 tys. zł. Jak wynika z planu finansowego dla NCBR środki te mogą jeszcze ulec zwiększeniu ze stosownych rezerw w części 83, dedykowanej dla części 28 w wysokości 123.000 tys. zł na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków unijnych oraz 1.016.000 tys. zł na finansowanie programów ze środków Unii Europejskiej, czyli dodatkowo 1.139.500 tys. zł.

Jeżeli chodzi o Fundusz Nauki i Technologii Polskiej to kolejny rok odnotowujemy spadek poziomu finansowania z kwoty 295.000 tys. zł w 2013 r. do 188.000 tys. zł w 2014 r. i 130.000 tys. zł w projektowanym budżecie.

Oczywiście, nie będę przytaczał wszystkich liczb z mojego wystąpienia, które miałem przedwczoraj na posiedzeniu podkomisji, ale jednak chciałbym powiedzieć pewne rzeczy.

Chciałbym, na przykład, zwrócić uwagę na fakt, że w rozdziale 73005 – Działania statutowe i inwestycyjne jednostek naukowych – drugi rok z rzędu odnotowujemy spadek finansowania inwestycji służących potrzebom naukowym z poziomu 310.000 tys. zł do poziomu 247.000 tys. zł w 2015 r.

Podobną sytuację odnotowujemy w rozdziale 73006 – Działalność upowszechniająca naukę, gdzie – trzeci z kolei rok – planowane wydatki spadają z poziomu 68.000 tys. zł w 2012 r. do poziomu 49.000 tys. zł w 2013 r., 47.000 tys. zł w 2014 i 40.000 tys. zł w planowanym 2015 r.

Głos z sali:

Ale, gdzie ten wzrost?

Poseł Witold Czarnecki (PiS):

Zaraz.

W szczególności chciałbym zwrócić uwagę na fakt, że dla projektów realizowanych na rzecz przedsiębiorców, realizowanych przez jednostki naukowe, finansowanie spadło z 230.000 tys. zł w ubiegłym roku do 75.000 tys. zł w tym roku.

Dwa słowa na temat budżetu zadaniowego.

Wysoka Komisjo, w budżecie zadaniowym przyjmuje się pewne wskaźniki, które świadczą o pozycji polskiej nauki na rynku światowym. Stosuje się m. in. taki wskaźnik, o którym wczoraj szerzej mówiłem, ale warto powiedzieć to podczas posiedzenia Komisji, wskaźnik bazujący na systemie Scopus. To jest system zawierający streszczenia z 16 tys. czasopism naukowych, w większości amerykańskich. Bardzo trudno dostać się do tej bazy. Najlepsze pismo z Polski z branży budowlanej jest notowane na 60. pozycji.

Chciałbym też zwrócić uwagę, że w budżecie zadaniowym zaplanowano wskaźniki relacji prac polskich do światowych na poziomie 1,125%, potem w następnym roku 1,126%, następnie 1,127% i 1,128%. Skąd wzięły się te liczby? Mówiłem o tym wczoraj na posiedzeniu podkomisji. Mówiłem, że zadałem sobie trud i zajrzałem do tego systemu i zrobiłem notatki, jak rzeczywiście układają się te liczby i to wyglądało w ten sposób.....

Sekundkę...o!

W 2011 r. polscy uczeni mieli 1,18% wkładu, czyli znacznie więcej niż przewidywano, rok później – 1,38% i w ostatnim roku 2013 – 1,438%. W planie zadaniowym przewidujemy 1,125%. No, my jesteśmy znacznie lepsi niż planuje to rząd.

Pojawia się pytanie: czy polski rząd raczy zauważyć, że polscy uczeni osiągają jednak sukcesy, albo w ogóle tego nie sprawdza, bo podawanie takich wskaźników budzi mój niepokój, chociaż dziś pan dyrektor pokazał mi jednak wskaźniki, że jakieś organy państwa pracują nad tym?

Mogę powiedzieć tak: wkład polskich uczonych w systemie Scopus jest w sumie niezły, ale jest zbyt nisko, nieambitnie planowany. Naprawdę, mamy znacznie lepsze wyniki niż te planowane w budżecie, czego nie rozumiem. Chciałbym żebyśmy odnosili takie sukcesy w działalności innowacyjnej. Jeśli chodzi o działalność innowacyjną to, w stosunku do liczby patentów zgłaszanych w amerykańskim urzędzie patentowym, w europejskim urzędzie patentowym, liczba polskich jest tak niepokojąco niska, że musi budzić niepo-

kój i prawie wstyd. Tam jest to ponad procent a my mamy ułamki promila, jeśli chodzi o wkład polskich uczonych w wynalazczość, to musi budzić niepokój.

Przypomnę, że w budżecie zadaniowym ten rząd zapisał teraz, że liczba patentów zgłaszanych przez polskich uczonych ma wzrosnąć ze 130 w ubiegłym roku do 140 w tym roku. Znacznie mniejsze kraje od Polski zgłaszają kilkanaście tysięcy patentów rocznie a wielkie kraje kilkadziesiąt, więc ułożenie tego pułapu na poziomie 110 jest zupełnie niezrozumiałe. Ze 130 do 140, kiedy, jak mówię, małe kraje mają kilkanaście tysięcy a wielkie – kilkadziesiąt... To jest dziwne.

Wysoka Komisjo, kończąc chciałbym powiedzieć, że pomimo potężnego finansowania od kilku lat ze strony Unii Europejskiej, potężnego finansowania, którego wcześniej nie miał żaden rząd poza rządem PO-PSL, tak potężnego wsparcia, zawsze oscylujemy z wydatkami budżetowymi i unijnymi na poziomie około 0,4%. To się potwierdza – w tej chwili mamy 0,42%. Jest wzrost 0,42% to dobrze.

Przedwczoraj, na posiedzeniu podkomisji stałej ds. ekonomiki edukacji i nauki pan minister Ratajczak powiedział, cytuje: „jest to budżet, który rozpoczyna ścieżkę wzrostu nakładów na naukę”. Podkreślam: „rozpoczyna”. Tylko, że o przełomowym finansowaniu badań naukowych, szczególnie, gdy ministrem była pani Barbara Kudrycka, słyszymy od siedmiu lat!

Moje coroczne apele o zwiększenie finansowania nauki przynoszą tyle efektu, co rzućcie grochem o ścianę. Przypomnę Wysokiej Komisji, że aby w 2020 r. osiągnąć planowany wskaźnik nakładów na badania i rozwój – 1,7% PKB, dziś – zgodnie ze Strategią rozwoju nauki polskiej do 2015 r. – powinien wynosić 1,2%. Powinien wynosić!

Teraz czytam dokument rządowy, fragmenty z dokumentu rządowego, który Komisja dostała w kwietniu 2010 r.: „Wejście naszego kraju...” (to nie są moje słowa, to są słowa strony rządowej) „Wejście naszego kraju do struktur europejskich pociąga za sobą konieczność współuczestnictwa w realizacji kierunków polityki europejskiej, szczególnie wyrażonych w strategii Europa 2020. Stając się członkiem Unii Europejskiej Polska przyjęła zobowiązania określone w Strategii Lizbońskiej, podtrzymane w strategii Europa 2020, które m. in. zakładają osiągnięcie trzyprocentowego udziału nakładów na działalność badawczo-rozwojową w PKB krajów Unii Europejskiej”.

„Jakkolwiek...” – piszą dalej autorzy – „...w warunkach polskich spełnienie tego warunku będzie bardzo trudne...” – to jest pisane pięć lat temu – „...niemniej jednak wzrost tych nakładów do 3% PKB w dłuższej perspektywie...” – cytuję dalej – „...czasowej jest nie tylko powinnością w stosunku do Unii Europejskiej, ale, przede wszystkim, warunkiem utrzymania dynamiki rozwoju kraju i wzrostu poziomu życia obywateli”.

Mamy pięć lat, które minęły. Środki unijne poszły. Jak daleko zaszliśmy? Dziś powinno być ponad 1,2%. Jeśli weźmiemy pod uwagę fakt, że przedsiębiorcy prawie nie finansują nauki to, rzeczywiście, jest bardzo, ale to bardzo źle.

Mam to porozrzucane, proszę chwileczkę poczekać, moment...

Zatem, kończąc moje wystąpienie, chciałbym zaproponować opinię Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży dla Komisji Finansów Publicznych w sprawie projektowanej ustawy budżetowej na 2015 r. (druk 2772), uchwaloną na posiedzeniu w dniu 22 października 2014 r.:

„Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży na posiedzeniu w dniu 22 października rozpatrzyła rządowy projekt ustawy na rok 2015, druk 2772, w zakresie:

- 1) części 28 – Nauka,
- 2) planów finansowych agencji wykonawczych – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowe Centrum Nauki,
- 3) plan finansowy państwowego funduszu celowego – Fundusz Nauki i Technologii Polskiej.

Po analizie informacji przedłożonych przez ministra – dysponenta części budżetowej, po zapoznaniu się z koreferatem, po otrzymaniu dodatkowych wyjaśnień, które może jeszcze się pojawią, Komisja negatywnie opiniuje rządowy projekt budżetu na 2015 r. w powyższym zakresie”.

Myślę, że uzasadnienie było wystarczające.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo i teraz proszę pana posła Jerzego Żyżyńskiego o przedstawienie koreferatu oraz wniosków w odniesieniu do budżetu części 38 – Szkolnictwo wyższe.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Dziękuję bardzo.

Chciałbym powiedzieć, że obraz przedstawiony przez pana ministra był optymistyczny. Ja też mam pewne dane, które mówią, że jest pewien wzrost nakładów na szkolnictwo wyższe. Można powiedzieć tak, że w porównaniu z rokiem ubiegłym środki z budżetu państwa na szkolnictwo wyższe ogólnie wzrosły, według moich obliczeń – o 7,79%. Jest to trochę inny wynik, ale ja wziąłem inne ujęcie problemu. Wraz ze środkami europejskimi jest to jednak mniej, bo 2,24%. Ze środkami europejskimi jest to znacznie mniej niż w poprzednim roku. Tutaj mamy regres w środkach europejskich, ale trzeba jednak powiedzieć, że jeżeli ujmemy to w relacji do wydatków budżetowych, czyli udziału środków budżetowych na szkolnictwo wyższe w relacji do wydatków budżetowych ogółem, to mamy wskaźnik trochę wyższy niż w ubiegłym roku. W budżecie na 2015 r. mamy 4,19%, w 2014 r. było to 4,11%, jeszcze wcześniej (w 2013 r.) było to 3,65%, ale pragnę przypomnieć, że w 2005 r. było to 4,62% a w 2006 r. – 4,3%. Czyli jest pewien postęp.

Trzeba oddać pewną sprawiedliwość, że postęp jest, ale jest to postęp niezadowolający, który ciągle nie potrafi odzyskać tego poziomu, który był w 2005 r., na który Polskę było stać. Polski budżet było na to stać.

Jeżeli spojrzymy na relację do PKB, nawiązując do tego, co powiedział mój kolega Czarnecki, że istnieje pewne zobowiązanie, że będą rosły nakłady na naukę a szkolnictwo wyższe jest ważnym elementem nauki, prawda? Teraz, jeśli tutaj spojrzymy na relację do PKB to mamy niewielki wzrost – z 0,79% do 0,81%, czyli 0,02%. Ze środkami europejskimi mamy natomiast pewien spadek – z 0,83% do 0,81%. Natomiast środki europejskie pojawiły się dość późno, w tym drugim szeregu czasowym. Środki europejskie to są określone programy badawcze. Ja nie jestem za tym, żeby włączać środki europejskie do oceny polityki budżetowej, bo to jest pewien dodatek.

Spójrzmy co daje nasze państwo poprzez swój budżet, jest to 0,81%. Na początku XXI w., w 2005 r. było to 0,98%, w 2006 r. – 0,92%, w 2007 – 0,85%. Ten udział malał, ale i tak było to znacznie więcej niż jest obecnie. Czyli w tym programie odbudowy pozycji nauki jesteśmy bardzo, bardzo zapóźnieni.

To, co mówią uczeni... Nie będę cytował liczb, bo pan minister doskonale to przedstawił, te wszystkie liczby. Otóż pozwolę sobie zacytować uczonych – uczeni mówią, że powinno być przywrócone właściwe finansowanie działalności statutowej, przede wszystkim instytutów, ośrodków naukowych (co trochę koresponduje z tym, o czym mówił kolega), finansowanie badań statutowych. Mam nawet taką opinię na temat konkretnych postulatów naukowców. To nie jest mój pomysł. Nie tylko mój, ja go wspieram.

Pewien uczoney mówił, że musi być odłożona pewna pula pieniędzy na „kontrowersyjne” badania celowe. Ze względu na poglądy decydentów i recenzentów pomijane są pewne tematy i nie ma tu znaczenia czy są to środki przeznaczone na badanie przy czyn katastrofy smoleńskiej, gender czy in vitro, czy GMO, czy energetyka. Tematy będące przedmiotem kontrowersji społecznych muszą być badane, niezależnie od tego czy podobają się tej czy innej stronie politycznej. Ta pula środków może być nawet mała, ale musi być skierowana na takie kierunki, które wydają się kontrowersyjne.

W tej kwestii smoleńskiej powiedziałbym tak, że pan prezydent wyraźnie powiedział, że trzeba uczcić ofiary katastrof. Są konferencje i są postulaty naukowców, którzy mówią, że te konferencje powinny być dofinansowane ze środków publicznych.

Co do kwestii, o której mówiłem wcześniej – środki na wynagrodzenia trochę wzrosły. Rzeczywiście, konsekwentnie realizowany jest program wzrostu wynagrodzeń, program powrotu do tej ścieżki wzrostu, ale ciągle nie odzyskujemy tej ścieżki. Tu chciałoby się pozytywnie ocenić sytuację, ale ten budżet nie realizuje listy potrzeb, które zgłaszają naukowcy.

Przed wszystkim, mówiłem o tym w informacji bieżącej i pozwolę sobie to powtórzyć: pozycja, zwłaszcza młodych, naukowców jest bardzo zła. Młodzi naukowcy funkcjonują

na uczelniach jako doktoranci i wykonują badania za stypendia na poziomie najniższych wynagrodzeń. Kiedy przechodzą na etaty mają najniższe wynagrodzenia krajowe. Bardzo niskie wynagrodzenia. Pula środków, która jest przeznaczona na wzrost wynagrodzeń nie przewiduje potrzeb rozwojowych, czyli to jest pewien wzrost, ale dla zakonserwowanego stanu etatowego. Zakonserwowanego! Natomiast w pewnych dziedzinach istnieje poważna potrzeba wzrostu etatów. Jeżeli mamy odzyskać pozycję to musimy wzmocnić ten wzrost, pomimo że w materiale ministerstwa pokazany jest spadek liczby studentów. To jest prawda, ale spadek liczby studentów nie powinien mieć wpływu na nakłady na naukę i szkolnictwo wyższe. Mniejsze grupy studenckie, czy mniejsze grupy kształceniowe, pozwalają lepiej realizować programy nauczania.

Trzeba poprawić sytuację, przede wszystkim, wynagrodzeń podstawowych pracowników naukowych, zaczynając od młodych pracowników. Natomiast granty nie mogą zastąpić wynagrodzeń, m. in. z tego powodu, na który często zwracaliśmy uwagę, że jest to podstawa do przyszłej emerytury. Składka emerytalna liczona jest od podstawowego wynagrodzenia, które jest niskie. Bardzo niskie! Ci młodzi ludzie, którzy są na etatach doktoranckich, w cudzysłowie „etatach”, bo to nie są etaty, to tak potocznie się mówi: „etaty doktoranckie”, oni dostają stypendia, z którymi nie jest związana składka emerytalna.

Potencjalnie może być to zaliczane pracownikowi do stażu emerytalnego, ale co z tego? Później będzie z tego jakiś sztuczny współczynnik naliczony do kapitału emerytalnego, ale to i tak daje mu bardzo niską emeryturę. Musimy mieć to na uwadze.

Uważam, że pozycja kraju nie może być budowana na oszczędnościach w tych dziedzinach, albo na bardzo stagnacyjnym wzroście. To jest stagnacyjny wzrost, utrzymujący, że tak powiem, stagnacyjny poziom polskiej nauki. Te nakłady często są poniżej faktycznego poziomu inflacji ujętego w dłuższym okresie.

Dlatego też pozwolę sobie sformułować negatywną opinię tego budżetu.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo panu posłowi i bardzo proszę pana posła Wiesława Suchowiejkę o koreferat oraz wnioski w odniesieniu do budżetu części 67 – Polska Akademia Nauk.

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni goście, jeżeli chodzi o budżet PAN przedstawiony na 2015 r., który podobnie jak inne części był omawiany na poniedziałkowym posiedzeniu podkomisji ds. ekonomiki edukacji i nauki to, zgodnie z opinią Biura Analiz Sejmowych i po dyskusji, którą wtedy przeprowadziliśmy, chciałbym sformułować wniosek o pozytywną opinię Komisji, zarówno w zakresie wydatków w tym budżecie, jak i dochodów.

No, dochodów tu akurat nie ma, czyli dotacji.

Pytania, które wtedy padły i odpowiedzi, których udzielono, w całości rozwiąły jakiegokolwiek wątpliwości, które mieliśmy. Nie były one istotne.

W związku z tym podtrzymuję, tak jak powiedziałem na wstępie, wniosek o pozytywną opinię Komisji.

Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo panu posłowi za to zwięzłe, krótkie wystąpienie.

Proszę bardzo, czy ktoś z pań posłanek i panów posłów chciałby jeszcze zabrać głos uzupełniający?

Czy może ktoś z naszych gości.

Nie słyszę. Rozumiem, że zostało to wystarczająco zreferowane.

W takim razie zamykam....

Aha, bardzo proszę.

Po kolei, bardzo proszę.

Nie wiem, kto z państwa zgłosił się pierwszy?

Bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” Wojciech Pillich:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo, w imieniu Krajowej Sekcji Nauki przedstawię opinię budżetu na 2015 r. w zakresie nauki i szkolnictwa wyższego. Sprawami nauki zajmie się członek prezydium KSN Kazimierz Siciński.

W porównaniu z projektem, który ocenialiśmy 3 września zauważyliśmy różnicę nakładów w obecnym projekcie (z 3 października) różnicę wynoszącą 14.013 tys. zł. Jest to objaw pozytywny, ale proszę o wyjaśnienie, z czego wynika ta różnica w stosunku do pierwotnie opiniowanego projektu ministerstwa?

Dziękujemy za zapewnienie w projekcie budżetu środków na III etap zwiększenia wynagrodzeń pracowników szkół wyższych w kwocie 1.040.349 tys. zł.

Jednak analizując główne pozycje projektu budżetu i przy porównaniu z budżetami lat poprzednich, zauważa się jego braki. Odniosę się do środków krajowych, liczb i poszczególnych kwot nie będę przytaczał, natomiast biorąc pod uwagę środki na działalność dydaktyczną w 2014 r., które wynoszą 8.744.881 tys. zł oraz proponowane na 2015 r. w wysokości 9.555.643 tys. zł, widać wzrost o 1,09%, czyli mniej niż 1,2% będącego prognozowanym rocznym wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w bieżącym roku.

Poważniejsze zastrzeżenia powstają po dokonaniu zsumowania tegorocznych (w 2014 r.) nakładów na działalność dydaktyczną. Chodzi o rozdział budżetowy nr 80306 oraz rezerwy celowe na wzrost wynagrodzeń. Wtedy, po zsumowaniu, otrzymuje się kwotę 9.698.104 tys. zł w nominalnej wysokości, która powinna być przekazana uczelniom w 2015 r. Uwzględniając średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług o 1,2% będzie to kwota 9.814.481 tys. zł czyli, w rzeczywistości, otrzymujemy kwotę mniejszą o 260.838 tys. zł. to jest 2,7%.

Innym obciążeniem środków na dydaktykę jest w kwocie tegorocznej podwyżki brak odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, natomiast odpis od tej kwoty podwyżki pojawi się w przyszłorocznym funduszu płac, obniżając jeszcze bardziej realną wartość podwyżek. Część środków podwyżki w większości uczelni będzie musiała być przeznaczona na uzupełnienie kwot wynagrodzeń przechodzących z bieżącego roku na rok przyszły.

Ponadto, przyznawanie przez rektorów w wielu uczelniach części podwyżki jako rocznego dodatku, jeszcze bardziej obniża jej wysokość. Następuje zatem jakby ukryte wycofywanie się rządu z podwyżki o zapowiedzianej wysokości.

Źle oceniamy pozostawienie na poziomie 2008 r. kwoty bazowej wynoszącej 1873,84 zł, będącej podstawą naliczenia środków na wynagrodzenia państwowej sfery budżetowej i uczelni publicznych.

Niekorzystne jest, że waloryzacji prognozowanej średniorocznym wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w wysokości 101,2%, dokonano jedynie w części nie dotyczącej wynagrodzeń w obszarze działalności dydaktycznej oraz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów oraz w zakresie dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych.

Co do zadań projakościowych – w ramach tych zadań (rozdział 80311) zaplanowano kwotę 244.347 tys. zł, czyli 2,0% ogółu wydatków w dziale 803. Część tej kwoty – jaką: połowę, jedną trzecią (nie wiadomo, jaką) – otrzymują jednostki organizacyjne, które uzyskują status krajowych naukowych ośrodków wiodących. Jednak środki te powinny być przeznaczone na dydaktykę. Jest to zła inicjatywa, nie mogąca wyrównać poziomu finansowania tych jednostek do poziomu światowego. Do tego potrzebne są środki wydawane na podobne cele w krajach rozwiniętych, na które nas nie stać. Przykładowo, w latach 2007–2011 na realizację inicjatywy doskonałości *Elite-Universitäten* w Niemczech przeznaczono 1,9 mld euro, czyli rocznie ok. 1.600.000 tys. zł. W pierwszym konkursie w 2006 r. ten status uzyskały trzy uczelnie, otrzymując dofinansowanie w wysokości 873 mln euro. W drugim konkursie, w kolejnym 2007 r., sześciu uczelniom przyznano ponad 1 mld euro.

Dziękując za utrzymanie III, ostatniego etapu podwyżek płac w szkolnictwie wyższym wnosimy o wycofanie się ministerstwa z wynikłej małościowości i o uzasadnione

zwiększenie w 2015 r. dotacji na działalność dydaktyczną (rozd. 80306) co najmniej o prognozowany tegoroczny wskaźnik cen towarów i usług, czyli około 87.500 tys. zł.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Proszę ustalić, kto zabierze głos.

Nie wiem, kto był pierwszy, kto drugi.

Wiceprezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP Janusz Szczerba:

Janusz Szczerba, Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, tak jak koledzy z „Solidarności” dziękujemy za trzeci rok wzrostu wynagrodzeń i za realizację naszego postulatu jeszcze z 2011 r. kiedy o to prosiliśmy.

Natomiast, panie ministrze (kolega już o tym powiedział), w szkolnictwie wyższym martwi nas bardzo mały wzrost środków na tzw. koszty pozawynagrodzeniowe. To, co powiedział kolega – jeżeli porównalibyśmy, to one wzrosną tylko o około 295.300 tys. zł, jeśli odrzucimy kwoty związane ze zwiększeniem wynagrodzeń. Te 295.300 tys. zł w latach 2013-2015 wykazuje, że przy uwzględnieniu inflacji to jest -6%, o tyle spadły. Gdybyśmy uwzględnili inflację 8,3%, to jest wzrost o tylko 2,3%, więc o 6% na koszty tzw. rzeczowe, w cudzysłowie. Mniej pieniędzy idzie na uczelnię.

Efekt jest taki, że rektorzy, którzy nie chcą popaść w długi, kosztem tego wzrostu wynagrodzeń (o tym koledzy również mówili, mamy takie sygnały), z dotacji podmiotowej wyciągną w przyszłym roku pieniądze na utrzymanie uczelni, dając podwyżki na rok, albo podwyżki okresowe. Później nie będą uwzględniać tych podwyżek.

Pan minister zna sprawę, dyskutowaliśmy o tym w marcu na posiedzeniu Komisji.

Z jednej strony rozumiemy rektorów, bo nie wolno zadłużać uczelni, ale – z drugiej strony – apelujemy o to, żeby były zwiększone nakłady w dotacji podmiotowej w tej części niewynagrodzeniowej, dlatego, że skończyły się pieniądze unijne, jest dużo inwestycji, kończą się pieniądze z tamtej projekcji, które zostały zainwestowane, ale koszty utrzymania tak wzrosły, że w tej chwili po zakończeniu dofinansowania wielu uczelni nie stać na utrzymanie tych inwestycji.

To jest ten problem, że rektorzy muszą sięgać do wynagrodzeń pracowników, co oznacza, że tego konsensusu, który zawarliśmy w 2011 r. nie dotrzemy, nie dotrzemy dziewięcioprocentowego wzrostu rocznego. Nie mówię już o 30% wzrostu wynagrodzeń tylko o 27%. Liczymy, że będzie to 22-23%.

Jeżeli tyle będzie, to dobrze.

Nie chcemy, żeby w środowisku akademickim było przeświadczenie, że pewne ustalenia pomiędzy środowiskiem akademickim, związkami zawodowymi i rządem nie zostały dotrzymane, bo wychodzi, że nie będzie to 27%, tylko 22-23%. Natomiast rozumiemy rektorów, że muszą utrzymać finansowanie uczelni nie „na minusie”, bo wiemy, jak to się kończy.

Dlatego środowisko nasze jeszcze raz apeluje o wzrost kosztów rzeczowych w dotacji podmiotowej.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję.

Proszę bardzo.

Przedstawiciel Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” Kazimierz Siciński:

Kazimierz Siciński, Krajowa Sekcja Nauki „Solidarności”.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo goście, z niepokojem obserwujemy budżet nauki planowany na 2015 r., dlatego, że nie widzimy powodów do optymizmu, który tutaj na tej sali został zaprezentowany. Można powiedzieć, że w stosunku do roku zapaści (bo tak oceniamy rok 2014), jest odrobinę lepiej, ale jeśli porównamy to z 2012 r., a więc rokiem całkiem niedawnym, to jest jednak spadek w stosunku do 2012 r. w wielu pozycjach i ten spadek trzeba bardzo wyraźnie odnotować.

Również w zakresie dotacji statutowej, którą obserwujemy jako ważny element, ważny składnik finansowania badań naukowych, bo bez tej dotacji nie można mówić o prawidłowym przygotowaniu projektów badawczych, strukturalnych, projektu udziału Polski w Horyzoncie 2020 i w różnych innych programach unijnych itd.

Tak, że (tak jak powiedziałem) negatywnie odnosimy się do opinii, że tu następuje wzrost, bo tu wzrostu nie widzimy.

Jeżeli chodzi o sprawy szczegółowe to chciałbym powiedzieć, że budżet w dużej mierze oparty jest o środki unijne, o środki funduszy strukturalnych. Na podstawie obserwacji Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój mogę powiedzieć, że w 2015 r. te środki prawdopodobnie nie zostaną uruchomione. Być może symbolicznie zostanie to zaznaczone, że ruszy ten program operacyjny, ale przecież uruchomienie konkursów i uruchomienie finansowania to nie jest to samo. To jest dopiero początek, więc trudno powiedzieć, czy te 320 mln zł, które są przewidziane w odpowiedniej pozycji (czy prawie 320 mln zł) będą realne w budżecie nauki na 2015 r.

Kolejna sprawa to jest sprawa taka, że budżet jest budżetem, ale powinien mieć silne wsparcie w gospodarce. Gospodarka powinna być zainteresowana wdrożeniem wyników badań naukowych, wspieraniem kontynuacji tych badań. Dobry gospodarz, że tak powiem – obszaru nauki, powinien być tym dobrym gospodarzem, który dba o to, żeby przyciągnąć dalsze środki. Dużo większe środki niż środki budżetowe, więc środki przedsiębiorców, środki gospodarki, środki koncernów itd. Tego nie widać. Nie widać tego wsparcia. My tego nie widzimy w praktyce, żeby tu było myślenie w kategoriach, że tak powiem – bardzo pro wzrostowych, jeżeli chodzi o zainteresowanie podmiotów gospodarczych wynikami prac badawczych, odpowiednim ukierunkowaniem badań naukowych w stronę gospodarki, żeby gospodarka, rzeczywiście, miała z tego odpowiedni pożytek.

Na tle dużego niedofinansowania badań naukowych i, również, szkolnictwa wyższego obserwujemy liczne patologie. W tym roku widzieliśmy, zresztą nawet było to przedmiotem posiedzenia podkomisji ekonomiki edukacji i nauki we wrześniu, widzimy regres jeśli chodzi o instytuty badawcze, które otrzymały niższe środki z dotacji statutowej. W ślad za tym, że są niższe środki, praktycznie nie było konkursów na nowe projekty badawcze.

W instytutach badawczych obserwujemy takie „pełzające zwolnienia grupowe”, które są realizowane w małych transzach, tym nie mniej grozi to utratą potencjału na miarę tysiąca, może nawet dwóch tysięcy osób w tym roku. Ta sprawa nie dotyczy wyłącznie sektora instytutów badawczych, bo negatywne zjawiska na pograniczu pewnej patologii obserwujemy również w szkolnictwie wyższym.

Jest państwu znana sprawa Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach (przy okazji dziękuję panu ministrowi Ratajczakowi za zainteresowanie tą sprawą), tam doszło do tego, że część procesu dydaktycznego – w drodze outsourcingu – została przekazana do firm. Chodziło konkretnie o studium języków obcych, które zostało zlikwidowane a nauczanie języków obcych zostało przekazane do firm outsourcingowych, to znaczy do takich, które szkolą na normalnym rynku edukacyjnym. Stało się to z zagrożeniem procesu edukacyjnego jeżeli chodzi o studentów. Nie wiadomo jak będą wyglądały egzaminy studentów szkolonych przy pomocy form outsourcingowych.

Jedną z tych firm jest firma, która zajmuje się organizacją spotkań, eventów i różnych takich rzeczy, nigdy nie miała do czynienia ze szkoleniem językowym...

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Ale, panie przewodniczący, mówimy o budżecie, minęła już godzina a mamy jeszcze parę punktów, bardzo proszę.

Przedstawiciel Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” Kazimierz Siciński:

Jeżeli można to prosiłbym o możliwość poruszenia jednego tematu, mianowicie sprawy takiej, że przez niskie płace, niskie wynagrodzenia w sektorze nauki i szkolnictwa wyższego zagrożony jest polski udział w Horyzoncie 2020.

Te niskie płace przekładają się na małe możliwości w zakresie finansowym, tzn. polskie jednostki naukowe – wszystko jedno czy uczelnie, czy PAN, czy instytuty badawcze – mają tak niski poziom płac, że do tych projektów w ramach Horyzontu 2020 wcho-

dążą uzyskując znacznie mniejsze środki, przez to wiele traci nasze państwo w stosunku do partnerów ze starej Unii Europejskiej.

Postulowałbym zajęcie się to sprawą, obserwację i wypracowanie jakiegoś innego stanowiska w tej sprawie. W swoim czasie pani minister Kudrycka zrezygnowała z możliwości jakie istniały poprzednio.

Wydaje mi się, że należałoby wrócić do tego, co było poprzednio.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Proszę jeszcze tam...

Bardzo proszę przedstawić się.

Mam prośbę do wszystkich, żeby skupić się na temacie a tematem jest budżet.

Bardzo proszę.

Sekretarz Rady Głównej Instytutów Badawczych Magdalena Stacewicz:

Magdalena Stacewicz, Rada Główna Instytutów Badawczych.

Panie przewodniczący, Wysoka Rado, panie ministrze, chciałabym zgłosić wniosek i apel do Wysokiej Komisji o rozpatrzenie możliwości zwiększenia środków na działalność statutową w budżecie na 2015 r. Zgadzam się z moimi przedmówcami i reprezentując Radę Główną Instytutów Badawczych, które skupiają w sobie 116 instytutów, ponad 40 tys. ludzi, mamy wiele takich głosów, które formułujemy w postaci wniosków, apeli i kierujemy do MNiSW z prośbą o rozpatrzenie takiej możliwości.

Działalność statutowa stanowi dla nas bardzo istotne źródło finansowania i rozwoju w tych obszarach, o których wcześniej była mowa. Pozwala na przygotowywanie materiałów do wejścia na rynek z własnymi projektami. Polska gospodarka nie posiada takich zasobów finansowych, z których możemy czerpać i które jest gotowa uruchomić. W związku z tym środki z działalności statutowej będą bardzo wspierające dla tej części polskiej nauki, którą reprezentuje Rada Główna Instytutów Badawczych.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Nie ma więcej zgłoszeń.

Panie ministrze, proszę o krótkie odniesienie się do wypowiedzi.

Sekretarz stanu w MNiSW Marek Ratajczak:

Szanowni państwo, oczywiście dziękuję panom posłom-koreferentom, niezależnie od tego, że można powiedzieć, że tradycji stało się zadość i w dwóch (na trzy wystąpienia), wniosek ostateczny był negatywny niezależnie od treści poprzednich wystąpień. Takie są reguły gry, że tak powiem, że tak musiało się stać.

Proszę państwa, powiem tak, historyczna postać, która nas wszystkich połączy, Eugeniusz Kwiatkowski oceniając kiedyś pierwsze dziesięciolecie niepodległej Polski po 1918 r., napisał, że zawsze są dwie możliwości spojrzenia na rzeczywistość, na to, co zostało zrobione i to, co jest robione.

Metoda bezwzględna, kiedy można zbudować sobie dowolny plan w kategoriach: chciałbym, żeby.... Wtedy zawsze patrząc na rzeczywistość mogę otrzymać obraz, w gruncie rzeczy, tak ciemny jak tylko jest to możliwe, żeby był ciemny. Granica oczekiwań, marzeń jest w zasadzie nieskończona.

Druga metoda – jak napisał Eugeniusz Kwiatkowski – to metoda względna, kiedy trzeba popatrzeć na to, co się proponuje, co się robi, co się realizuje przez pryzmat wszystkich, czy nam się to podoba czy nie, określonych uwarunkowań, ograniczeń, całego kontekstu, w którym funkcjonujemy.

Sądzę, że w tym miejscu jest pomiędzy nami pewna rozbieżność, między zabierającymi głos w tej dyskusji. Ja zabieram głos z pozycji tej drugiej metody. Ja mówię tak: zgadzam się z państwem, chciałbym, żeby jeszcze więcej pieniędzy było na naukę i jeszcze więcej pieniędzy na szkolnictwo wyższe i przy okazji na Polską Akademię Nauk”.

Natomiast kiedy pan poseł zechciał przytoczyć moją wypowiedź, może zabrakło tam słów: „powrotu na ścieżkę wzrostu”? Wtedy, sądzę, pan poseł lepiej odebrałby moje wystąpienie na posiedzeniu podkomisji.

To, co rzeczywiście mieliśmy, to szybki okres wzrostu nakładów na naukę w latach 2007-2012. Mieliśmy wyhamowanie w latach 2013-2014 z powodów obiektywnych i nie ma nad tym co dyskutować. Nikt z nas tego nie chciał. Tak się po prostu stało. Natomiast zaczynamy – wraz z budżetem 2015 r. i to podtrzymuję – zaczynamy powrót do wyraźnego wzrostu nakładów na naukę i tego wzrostu nakładów nie można negocjować.

Jeżeli przed chwilą słyszeliśmy apele o zwiększenie wzrostu nakładów na dotację statutową to, tak jak powiedziałem – zakładam, czy zakładamy, że część tych środków, które dodatkowo będziemy mieli w budżecie na 2015 r. również zostanie skierowana na zwiększenie dotacji statutowej. Mam świadomość skali problemów związanych z wielkością dotacji statutowej w instytutach badawczych. Nie wszystkich. Tutaj operujemy takimi zbiorami typu instytuty badawcze, instytuty PAN-owskie, jednostki uczelniane. Sytuacje są bardzo zróżnicowane.

Między innymi dlatego miałem dziś przyjemność, w ramach informacji bieżącej, mówić o zmianach zasad podziału dotacji statutowej, bo oprócz skali tej dotacji jest jeszcze problem jej podziału pomiędzy konkretne jednostki i w tej chwili mamy taką sytuację, że niekiedy mamy trzykrotną, albo nawet większą różnicę w skali jednego pracownika pomiędzy dwiema jednostkami z tego samego obszaru, z tej samej kategorii naukowej w skali dotacji na jednego pracownika. Jedynym wytłumaczeniem jest to, że kiedyś się tak historycznie ułożyło. W związku z tym nie tylko będziemy zwiększać nakłady, ale będziemy też, myślę, że rozsądniej niż do tej pory je dzielić.

Jeżeli mówimy o relacji w stosunku do PKB, oczywiście w tym momencie wracam do problemów nauki, to tak – 1,7 a nawet, zgodnie z exposé pani premier, 2%, ale pamiętajmy, że mówimy zarówno o nakładach budżetowych jak i pozabudżetowych. Jeżeli zsumujemy jedno i drugie, to zbliżamy się do 1% w tej chwili, bo troszkę ruszyły nam nakłady ze sfery pozabudżetowej, choć trzeba wyraźnie powiedzieć, że w rankingach innowacyjności, gdzie Polska wypada dosyć słabo na tle większości krajów unijnych to, to co szczególnie ciągnie nas w dół w tych rankingach, to nie skala nakładów budżetowych na naukę. To nie skala takich wąsko rozumianych efektów naukowych. Rzeczywiście, ciągle mamy wiele do zrobienia, jeśli chodzi o nakłady pozabudżetowe.

Sfera realna polskiej gospodarki, jak do tej pory, nie wykazywała aż takiego jakiego oczekiwalibyśmy zaangażowania w działalność typu B+R.

Jeśli chodzi o kwestie szczególnie istotne, podniesione w zakresie dyskusji o szkolnictwie wyższym, to mogę powiedzieć tylko tak: w pełni wywiązujemy się z deklaracji, które zostały wcześniej poczynione, jeśli chodzi o program zwiększania wynagrodzeń. Przypominam, że te 30% to było określenie skali zwiększania funduszu wynagrodzeń w odniesieniu do bazy z 2011 r. To jest bardzo istotne. To nie jest krocząco, że jeśli ta baza zmienia się w kolejnym roku, to kolejne 9% jest od kroczącej zmieniającej się bazy, tylko to jest po 9% z kawałkiem. Składowa wynosi, na zasadzie procentu składanego 30%, ale w stosunku do 2011 r.

Natomiast to, co w międzyczasie wpłynęło na to, że rektorzy rzeczywiście są ostrożniejsi w dysponowaniu tymi środkami, to, podkreślam – wszystkie pieniądze, które w ramach rezerwy budżetowej są kierowane na cele wynagrodzeniowe muszą być wydane tylko na ten cel. Nie wolno rektorom wydawać tych pieniędzy na inne cele. To są pieniądze, mówiąc kolokwialnie, znaczone

Natomiast, rzeczywiście, mamy sytuację tego rodzaju, że następuje spadek liczby studentów studiów stacjonarnych. W niektórych uczelniach realny spadek rekrutacji studentów przyczynił się do tego, że, co prawda, mamy rosnący strumień pieniądza budżetowego płynący do uczelni z tytułu wynagrodzeń a równocześnie spadający w tych samych uczelniach strumień pieniędzy, który też był kierowany na wynagrodzenia, ale z tzw. dochodów własnych.

Są uczelnie, gdzie spadek tego drugiego strumienia jest, na szczęście, jeszcze na tyle ograniczony, że nie wywołuje to poważniejszych perturbacji, ale są uczelnie, to trzeba wyraźnie powiedzieć, gdzie jest to już poważniejszy problem. Natomiast to, co miałem

okazję powiedzieć w debacie w ramach odpowiedzi na pytania bieżące dwa tygodnie temu i na podkomisji: nie jesteśmy w stanie nikogo zmusić do tego, żeby poszedł na studia do określonej uczelni.

To jest pewien problem wobec którego stoimy jako środowisko akademickie, jako pewnego rodzaju społeczności lokalne. Możemy dużo mówić, że na miejscu jest znakomita uczelnia i zachęcać młodych ludzi, żeby studiowali właśnie w tym mieście, ale nie mamy możliwości, to nie są czasy minionego ustroju, gdzie (aż do bólu) z pozycji ministra ustalało się limity przyjęć na poszczególne kierunki w każdej uczelni, którą nadzorował minister. Na końcu i tak trzeba było pogodzić się z tym, że realna rekrutacja, delikatnie mówiąc, „rozchodziła się” z tym, co ktoś sobie tam na szczeblu centralnym zaplanował.

W tym momencie mamy oczywiście limit w postaci 2% wzrostu rekrutacji bez zgody ministra, powyżej trzeba mieć bezwzględną zgodę ministra, ale nie jesteśmy w stanie zapobiec wszystkim problemom, które występują w poszczególnych uczelniach. Natomiast chcę wyraźnie podkreślić, że wszystkie zobowiązania są realizowane.

Wiem, że państwa ze związków zawodowych może nie satysfakcjonować sposób naliczania wzrostu dotacji na szkolnictwo wyższe, gdzie operujemy prognozowanym wskaźnikiem inflacji, gdzie nie wszystkie elementy są nim objęte.

Ja mam tego świadomość, ale taka reguła jest zapisana w obowiązującym prawie o szkolnictwie wyższym i chcę z całą mocą podkreślić (niezależnie, czy nam się pewne rozwiązania podobają, czy uważamy je za satysfakcjonujące czy też nie): nie ma mowy o tym, żeby z tych deklaracji, które zostały złożone i z tych uzgodnień, które zostały poczynione ze stroną związkową, żebyśmy od tego odstępowali. Natomiast, jak sądzę wszyscy mamy tego świadomość, stoimy wobec poważnego wyzwania jakim jest odpowiedź na pytanie: jak w warunkach radykalnie zmniejszającej się liczby studiujących (przypominam, że w 2017 r. najprawdopodobniej będziemy mieli taką sytuację, że liczba młodych ludzi kończących szkoły średnie i gotowych podjąć studia wyższe będzie mniejsza niż łączna liczba miejsc na studiach dziennych w uczelniach publicznych, nie wspominam o uczelniach niepublicznych) to będzie radykalne zadanie, przed którym staną poszczególne osoby zarządzające uczelniami oraz ministrowie, ale również, jak sądzę, w pewnym momencie szacowna władza ustawodawcza, bo to jest poważne wyzwanie, wobec którego stoimy.

Zwłaszcza, że z jednej strony słyszymy głosy: to wobec tego nie dzielić pieniędzy w zależności od liczby studentów. W skrajnym wypadku moglibyśmy dojść do sytuacji, że w uczelni w ogóle nie ma studentów a my nadal powinniśmy ją utrzymywać, bo – być może – kiedyś ludzie będą chcieli podjąć w niej studia.

Z drugiej strony słyszymy głosy: nie ma lepszego sposobu oceny jakości uczelni od spojrzenia na to czy ludzie chcą w niej studiować. W tym jakoś musimy się poruszać. Ja mogę powiedzieć tylko tyle (podtrzymuję moje stanowisko), że oba budżety, niezależnie od tego, że budżety te z różnego punktu widzenia interesariuszy mogą być oceniane, oba budżety są budżetami, nazwijmy to, lepszymi niż budżety 2014 r. Dają szansę na to, że będziemy mogli lepiej niż do tej pory realizować zadania zarówno w obszarze nauki jak i szkolnictwa wyższego.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Zamykam dyskusję.

Przystępujemy do głosowania poszczególnych trzech wniosków.

Bardzo proszę, poddaję pod głosowanie wniosek pana posła Witolda Czarneckiego o negatywne zaopiniowanie budżetu w zakresie części 28 – Nauka, planów finansowych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowego Centrum Nauki, Funduszu Nauki i Technologii Polskiej.

Bardzo proszę. Kto z pań posełanek i panów posłów jest za? Głosujemy za opinią negatywną. Wniosek był negatywny.

Dziękuję bardzo.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?
Bardzo proszę o podanie wyniku głosowania.

Sekretarz Komisji Ewa Muszyńska:

10 osób za, 13 przeciw, zero wstrzymujących.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Stwierdzam, że Komisja odrzuciła wniosek. Musimy zagłosować jeszcze raz za pozytywnym (przepraszam, przypomniałem sobie).

W takim razie głosujemy w tej chwili wniosek o pozytywne zaopiniowanie budżetu w zakresie części 28, bardzo proszę.

Kto jest za?

Dziękuję.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Bardzo proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Ewa Muszyńska:

14 osób za, 10 przeciw, jedna wstrzymująca.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek o pozytywne zaopiniowanie części 28.

Przechodzimy do głosowania nad wnioskiem pana posła Jerzego Żyżyńskiego. Jest to wniosek o negatywne zaopiniowanie części budżetu 38 – Szkolnictwo wyższe oraz część budżetowa 83 – Rezerwa celowa poz. nr 40.

Kto z pań posłanek i panów posłów jest za (głosujemy za wnioskiem negatywnym)?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Bardzo proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Ewa Muszyńska:

10 osób za, 14 przeciw, jedna wstrzymująca.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Stwierdzam, że Komisja odrzuciła ten wniosek. W takim razie przystępujemy do głosowania wniosku o pozytywne zaopiniowanie budżetu w części 38 oraz części 83.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Ewa Muszyńska:

14 osób za, 10 przeciw, jedna wstrzymująca.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek o pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu.

I przystępujemy do trzeciego głosowania – wniosku pana posła Wiesława Suchowiejki o pozytywne zaopiniowanie budżetu w części 67 – Polska Akademia Nauk.

Bardzo proszę, kto z pań posłanek i panów posłów jest za przyjęciem?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Ewa Muszyńska:

15 osób za, 0 przeciw, 9 wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek o pozytywne zaopiniowanie części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk.

Przystępujemy do rozpatrzenia i zaopiniowania części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie oraz części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie poz. 77.

Bardzo proszę pana ministra Przemysława Krzyżanowskiego o zabranie głosu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Przemysław Krzyżanowski:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Dużo osób wychodzi...

Szanowni państwo, dochody budżetu państwa w części 30 – Oświata i wychowanie na 2015 r. zaplanowano w wysokości 5.668 tys. zł, z czego w dziale 750 – Administracja publiczna – 200 tys. zł i w dziale 801 – Oświata i wychowanie w wysokości 5.468 tys. zł.

Dochody zaplanowane na 2015 r. są o 36% niższe w stosunku do planu na 2014 r. i zmniejszenie planu dochodów dotyczy, przede wszystkim, działu 801 – Oświata i wychowanie i wynika z obniżenia prognoz dotyczących opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminów kwalifikacyjnych, które umożliwiają uzyskanie tytułów zawodowych.

Jeżeli chodzi o wydatki budżetu państwa to wydatki na 2015 r. zaplanowano w siedmiu działach w kwocie 433.098 tys. zł, co oznacza wzrost o 2,1% w stosunku do 2014 r.

Zwiększenie planów wydatków wynika ze zwiększeń środków na realizację zadań dotyczących systemu egzaminów zewnętrznych – to 11.000 tys. zł, utrzymanie trwałości projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej – 10.000 tys. zł oraz zadań związanych z opracowaniem darmowego podręcznika – 1.200 tys. zł.

W dziale 150 – Przetwórstwo przemysłowe zaplanowano kwotę 1.000 tys. zł z przeznaczeniem na dotację przedmiotową do podręczników szkolnych do kształcenia zawodowego.

Kolejny dział 750 – Administracja publiczna. Na utrzymanie i działanie ministerstwa zaplanowano środki w kwocie 43.014 tys. zł – o 0,6% więcej niż w 2014 r. Zwiększenie to dotyczy wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej. Jednocześnie trzeba zauważyć, że niższe są wydatki majątkowe – aż o 9,1% oraz wydatki bieżące o 0,02%.

W dziale 752 – Obrona narodowa wydatki zaplanowaliśmy w kwocie 4 tys. zł na realizację Programu pozamilitarnych przygotowań obronnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2013-2022.

Kolejny dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i chrona przeciwpożarowa. Tutaj zaplanowaliśmy wydatki w wysokości 16 tys. zł na realizację zadań wynikających z ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz na zadania, które wynikają z ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

W dziale 801 – Oświata i wychowanie zaplanowano wydatki na łączną kwotę 378.149 tys. zł, co oznacza wzrost o 2,3% w stosunku do planu na 2014 r. To zwiększenie w dziale 801 dotyczy wydatków na realizację zadań z zakresu systemu egzaminów zewnętrznych.

Rozdział 80145 – Komisje egzaminacyjne, to utrzymanie projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

I rozdział 80143 – Jednostki pomocnicze szkolnictwa.

Rozdział 80145 – Komisje egzaminacyjne.

Rozdział 80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli oraz zadania związane z opracowaniem darmowego podręcznika.

Znaczące zwiększenie planowanych wydatków w rozdziale 80143 – Jednostki pomocnicze szkolnictwa – dotyczy środków na wynagrodzenia osobowe i pochodne dla osób realizujących zadania związane z opracowaniem darmowego podręcznika. To kwota w wysokości 2.995 tys. zł, z tego wynagrodzenia osobowe to 2.531 tys. zł i pochodne od wynagrodzeń 464 tys. zł.

Pozostałe zwiększenia w rozdziale 80143 dotyczą wydatków na utrzymanie trwałości projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Wzrost wydatków w rozdziale 80145 – Komisje egzaminacyjne wynika przede wszystkim ze zwiększenia środków na zadania związane z organizacją i przeprowadzeniem egzaminów zewnętrznych. To jest sprawdzian w szóstej klasie szkoły podstawowej i egzamin maturalny, który odbędzie się na nowych zasadach, obowiązujących od roku szkolnego 2014/2015. Nastąpi zwiększenie środków na utrzymanie trwałości projektów, które są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

W zakresie wydatków bieżących, bez środków na współfinansowanie projektów Unii Europejskiej, w dziale 801 – Oświata i wychowanie zaplanowano środki m. in. na: orga-

nizację i przeprowadzanie egzaminów zewnętrznych – 208.500 tys. zł, finansowanie polskich szkół za granicą – 36.600 tys. zł, zapewnienie funkcjonowania placówek doskonalenia zawodowego o zasięgu ogólnokrajowym oraz ogólnokrajowe formy doskonalenia zawodowego nauczycieli – 28.900 tys. zł, składki do organizacji międzynarodowych – 18.900 tys. zł, wsparcie organizacji olimpiad, konkursów, turniejów – 7.600 tys. zł, wydatki bieżące dla jednostek pomocniczych szkolnictwa – 10.700 tys. zł, nagrody Ministra Edukacji Narodowej dla nauczycieli za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze – 5.500 tys. zł, dofinansowanie zakupów podręczników szkolnych i książek pomocniczych dla uczniów niewidomych i słabowidzących – 2.500 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne w dziale 801 zostały zaplanowane w wysokości 1.300 tys. zł.

W dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza zaplanowano środki w wysokości 2.915 tys. zł. Powyższe wydatki są przeznaczone na różnego rodzaju formy wypoczynku dzieci i młodzieży.

Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, tutaj zaplanowaliśmy środki w wysokości 8.000 tys. zł, na poziomie 2014 r., z przeznaczeniem na dotacje podmiotową z budżetu państwa dla wspólnej instytucji kultury Centrum Nauki Kopernik.

Budżet środków europejskich, te wydatki z budżetu środków europejskich, w ramach części 30 – Oświata i wychowanie na 2015 r., to kwoty zaplanowane na poziomie 183.179 tys. zł, z tego w dziale Administracja publiczna – 80 tys. zł a w dziale 801 Oświata i wychowanie – 183.099 tys. zł.

Jeżeli chodzi o rezerwę 77, rezerwę celową poz. 77 w wysokości 1.300 tys. zł, to Rada Ministrów zadeklarowała podjęcie uchwały nr 81/2014 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie organizacji XXV Światowego Skautowego Jamboree w Polsce, które odbędzie się w 2023 r. Rada Ministrów wyraziła wolę we współorganizowaniu XXV Światowego Skautowego Jamboree w Polsce oraz imprez towarzyszących, to jest Światowego Złotu Związku Harcerstwa Polskiego w 2018 r. oraz Europejskiego Jamboree Skautowego w 2021 r.

Minister Edukacji Narodowej został upoważniony do koordynowania działań wspierających organizację jamboree.

Dziękuję serdecznie.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo i bardzo proszę pana posła Lecha Sprawkę o przedstawienie koreferatu i wniosku w odniesieniu do obydwu części.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, te najistotniejsze informacje przedstawił pan minister, więc jeżeli chodzi o całą część 30 – mówię o stronie wydatkowej, ponieważ jeśli chodzi o kwestie dochodów to nie wnoszę tu żadnych uwag – po stronie wydatkowej jest pewien wzrost wydatków, z tym, że – jeśli porównamy te kwoty – z wyszczegółoną informacją, to są związane z programem darmowego podręcznika.

Natomiast większość pozycji jest na tym samym poziomie, co do złotówki, np. w dziale 150.

Jeżeli chodzi o dział 750, muszę powiedzieć „tak”, ponieważ Ministerstwo Edukacji Narodowej nie zaproponowało podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli, zmiany kwoty bazowej, w związku z tym nie widzę potrzeby upominania się o wzrost wynagrodzeń w Ministerstwie Edukacji Narodowej w części 30. Stąd też ten niewielki wzrost, sygnalizujący, że *de facto* mamy brak podwyżek wynagrodzeń.

Jeżeli chodzi o działy 752 i 754 to nie wnoszę uwag.

Natomiast w dziale 801 pan minister już uzasadnił z czego wynika wzrost w stosunku do 2014 r. jeśli chodzi o rozdział 80143 – Jednostki pomocnicze szkolnictwa wyższego. Jest tak również w przypadku działu 80145 – Komisje egzaminacyjne.

Tak, jak co roku, negatywną stroną części 30 są operacje dokonywane w obrębie działu 80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli, tutaj mamy spadek o około 8 mln zł w stosunku do 2014 r.

Podobny spadek występuje w podobnej działalności w dziale 80195. To jest około 3 mln zł, przy kwocie 51.000 tys. zł.

Jeśli chodzi o dział 854, to jest to dokładne powielenie 2014 r.

Podobnie jest jeśli idzie o dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Nie ma niespodzianek. Jest *status quo* w stosunku do 2013 r., co oznacza regres, brak rozwoju.

No, ale skoro ministerstwo tak zaplanowało swój budżet, to nie proponuję oceny negatywnej, proponuję ocenę pozytywną.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo panu posłowi.

Nie widzę zgłoszeń.

W takim razie przystąpimy do głosowania.

Poddaję pod głosowanie wniosek pana posła Lecha Sprawki o pozytywne zaopiniowanie części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie oraz części budżetowej 83 – Rezerwa celowa poz. 77.

Kto z pań posłanek i panów posłów jest za? Pań posłanek i panów posłów....

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję bardzo.

Proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Paweł Witecki:

17 głosów za, 0 głosów przeciw, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię pozytywną.

Bardzo proszę, przystępujemy do rozpatrzenia i zaopiniowania części budżetowej 65 – Polski Komitet Normalizacyjny.

Proszę bardzo, pan prezes Tomasz Schweitzer, tak?

Prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego Tomasz Schweitzer:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, chciałbym przybliżyć projekt budżetu PKN na 2015 r., otrzymali państwo dokładne dane w dokumencie, który przedstawiliśmy, tak więc ograniczę się jedynie do pewnych szczegółów.

Projekt budżetu na 2015 r. skonstruowano na podstawie limitów otrzymanych z Ministerstwa Finansów, z tą jedną różnicą, że po pierwotnie przyznanym limicie na skutek prośby PKN limit zwiększono o 1.000 tys. zł w zakresie wydatków majątkowych. Jakże są tego szczegóły, powiem później.

Projekt budżetu jest zbliżony do projektu na 2014 r. dochody budżetowe szacuje się na około 8.000 tys. zł, ale faktycznie, realnie wyniosą one około 10.000 tys. zł, ponieważ PKN odprowadzi jeszcze około 2.000 tys. zł podatku od towarów i usług.

Mówię o tym dlatego, że dochody szacuje się z tego względu, że głównym składnikiem dochodów PKN są zyski ze sprzedaży norm a to jest bardzo trudny rynek i bardzo trudno przewidzieć realne i rzeczywiste dochody.

Wydatki bieżące wyniosą około 30.000 tys. zł, z czego 60% to środki na wypłaty wynagrodzeń. Chciałbym zwrócić uwagę, że fundusz płac PKN od kilku lat jest niezmienny i w stosunku do wymaganych kwalifikacji pracowników (80% z nich ma wyższe wykształcenie) jest raczej niski. W rankingu średnich wynagrodzeń jednostek finansów publicznych, pomijając ministerstwa, jesteśmy na końcu. Wyprzedzamy tylko takie jednostki, które zatrudniają o wiele więcej pracowników niż PKN, np. GUS, KRUS czy ZUS.

Jeżeli chodzi o pozostałe wydatki bieżące to wykorzystamy je na bieżące potrzeby utrzymania jednostki, w tym koszty operacyjne jak czynsze, telekomunikację, ochronę itp., składki do organizacji międzynarodowych, utrzymanie systemów informatycznych oraz koszty poniesione na promocję normalizacji, działalność wydawniczą oraz na wyjątkowe prace normalizacyjne, które nie znajdują finansowania wśród uczestników normalizacji.

W wyniku działań w 2015 r. dokonamy m. in.:

– wprowadzenia około 1,5 tys. norm europejskich do zbioru polskich norm, co jest realizacją zobowiązań Polski do harmonizacji prawa technicznego Unii Europejskiej,

- zorganizowania pracy polskich ekspertów na polskim poziomie krajowym, europejskim i globalnym,
- prowadzenia działalności informacyjnej dla polskich podmiotów gospodarczych, instytucji okołobiznesowych oraz administracji rządowej,
- prowadzenia działalności edukacyjnej wspólnie z organami administracji rządowej, przede wszystkim z MEN, oraz działalność popularyzatorską, głównie wśród młodzieży szkolnej i studentów wyższych uczelni,
- publikacji polskich norm i wydawnictw.

Jeżeli chodzi o wydatki majątkowe to wyniosą one około 3.000 tys. zł., z czego 2.000 tys. zł to wydatki na rozwój infrastruktury informatycznej a 1.000 tys. zł (to jest właśnie to dodatkowe zwiększenie) będzie przeznaczony na adaptację jednego z pomieszczeń na nowoczesną salę szkoleniowo-konferencyjną, której PKN dotychczas nie posiada. Projekt sali został sfinansowany w latach ubiegłych, ale ze względu na ograniczenia budżetowe był stale odkładany. Tu uzyskaliśmy zgodę Ministra Finansów na wykonanie tego projektu.

Na zakończenie, jak zwykle, jeszcze raz chciałbym prosić Wysoką Komisję o zainteresowanie się działaniami PKN w sprawie zmiany statusu prawnego PKN z jednostki finansów publicznych na stowarzyszenie osób prawnych, co m. in. spowodowałoby odwrócenie kosztów i nakładów na PKN, które mamy w tej chwili gdzie budżet państwa finansuje około 2/3 kosztów PKN a 1/3 pochodzi z dochodów. We wszystkich krajach rozwiniętych, gdzie jest model stowarzyszenia udziałowców, ta proporcja jest dokładnie odwrotna.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę pana posła Wiesława Suchowiejkę o przedstawienie koreferatu oraz wniosków.

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Panie przewodniczący, szanowna Komisji, szanowni goście, w świetle wypowiedzi pana prezesa, przytoczonych przez niego danych, które otrzymaliśmy w materiałach, które mówią, że dochody wyniosą około 8.240 tys. zł i spadną o około 2,1% w ujęciu nominalnym, zaś 3,3% w ujęciu realnym, zaś wydatki wyniosą 33.950 tys. zł i zwiększą się o 3,5% w stosunku do przewidywanego wykonania za rok bieżący, co w ujęciu realnym oznacza wzrost również o 2,2%.

W świetle pozytywnej opinii Biura Analiz Sejmowych chciałbym prosić Komisję o pozytywną opinię w zakresie części 67, przepraszam, części 65 budżetu – Polski Komitet Normalizacyjny.

Podtrzymuję i solidaryzuję się z prośbą, którą wyraził pan prezes odnośnie zmiany statusu PKN na taki, o jakim mówił pan prezes.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Czy są jakieś pytania?

Nie słyszę.

W takim razie zamykam dyskusję.

Przystępujemy do głosowania. Poddaję pod głosowanie wnioski pana posła Wiesława Suchowiejki o pozytywne zaopiniowanie części budżetowej 65 – Polski Komitet Normalizacyjny.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Paweł Witecki:

14 głosów za, 0 głosów przeciw, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek o pozytywne zaopiniowanie części budżetowej 65. Szanowna Komisjo, przystępujemy do wyboru posła(lub posłów, jeśli będą takie kandydatury) przedstawiającego opinię Komisji Finansów Publicznych. Proszę o zgłaszanie kandydatur.

Głos z sali:

Pan poseł Suchowiejko.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Pan poseł Suchowiejko, czy pan poseł zgadza się?

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Z rosnącą radością.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dobrze.

Czy są inne kandydatury?

Nie słyszę, w takim razie zamykam listę.

Czy jest sprzeciw wobec wybrania pana posła Suchowiejki na osobę przedstawiającą opinię na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych?

Nie słyszę.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek, dziękuję bardzo.

Przechodzimy do punktu drugiego.

W związku z punktem drugim, nasze panie koleżanki-prezydiantki chciałyby zgłosić pewną propozycję.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Rozumiem, że chodzi o dezyderat, panie przewodniczący?

Do idei dezyderatu nie zgłaszamy żadnych zastrzeżeń. Natomiast do tekstu, do jego redakcji, owszem. Nie było takiego zwyczaju, żebyśmy ten tekst ustalali ten tekst podczas jednego posiedzenia Komisji, w związku z tym raz jeszcze powtórzę: nie zgłaszamy sprzeciwu co do samego dezyderatu, natomiast co do tekstu – tak.

W związku z tym mamy do zaproponowania dwa rozwiązania – albo ostateczną redakcję tekstu powierzyć prezydium (bo do tego tekstu chcielibyśmy wprowadzić pewne poprawki), albo żebyśmy poświęcili na to oddzielne posiedzenie Komisji.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Bardzo proszę panią poseł Nowak, która reprezentuje podkomisję o ustosunkowanie się do tej propozycji.

Poseł Maria Nowak (PiS):

Ponieważ ten projekt, to jest projekt podkomisji stałej ds. ekonomiki edukacji i nauki, to myślę, że jeżeli prezydium ma propozycję zmian to ustosunkujemy się do nich w czasie posiedzenia Komisji.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

W takim razie zaprosimy panią poseł na posiedzenie prezydium, na którym przygotujemy ostateczną propozycję tekstu, po tym prezydium, na kolejnym posiedzeniu Komisji, będzie trochę więcej czasu i będziemy nad tym głosować.

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do trzeciego punktu naszego posiedzenia. Otóż następujące panie posłanki i panowie posłowie złożyli wnioski dotyczące akcesu do podkomisji bądź rezygnacji:

– pani poseł Ewa Wolak zgłosiła rezygnację z członkostwa w podkomisji stałej ds. nauki i szkolnictwa wyższego oraz ds. kształcenia zawodowego,

– pan poseł Dariusz Piontkowski zgłosił rezygnację z członkostwa w podkomisji ds. kształcenia zawodowego,

– pan poseł Ryszard Zawadzki zgłosił rezygnację z członkostwa w podkomisji ds. ekonomiki edukacji i nauki,

– pani poseł Danuta Pietraszewska zgłosiła rezygnację z członkostwa w podkomisji stałej ds. nauki i szkolnictwa wyższego oraz zgłosiła akces do podkomisji stałej ds. szkolnictwa zawodowego.

Czy są jeszcze inne wnioski? Ktoś z pań posłanek i panów posłów?

Nie słyszę.

Czy jest sprzeciw wobec zaproponowanych tu zmian osobowych w składach podkomisji?

Nie słyszę.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła powyższe wnioski.

Na tym porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany.

Zamykam posiedzenie, dziękuję bardzo.

Informuję, że protokół posiedzenia wraz z załączonym pełnym zapisem przebiegu będzie dostępny w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu.

Dziękuję bardzo.